

Die Konsonantenverschmelzung bei den dem Infinitiv angehängten Pronomina (*cobrallo*) fehlt in I. Der Gebrauch des Gerundiums ist in I ein gelegentlicher, in II ein verschwenderischer. I bevorzugt einfache Zeiten vor den zusammengesetzten. So steht *amé* schlechthin, auch da, wo man *perfecto* oder *presente* erwarten sollte; II dagegen erweitert das Feld von *he amado*, handelt es sich doch um gesprochenen Dialog.

Aus den Ergebnissen über den Gebrauch des Konjunktivs erwähne ich nur, dass in I bei Satzverbindungen *amara* nur mit *amara* geht oder unabhängig steht, während in II ein kompliziertes System der Unterordnung der Sätze zu beobachten ist. Endlich überwiegt im Konditionalsatz von I das im ganzen Werk häufige Schema *si tuviese... daría*; II ist auch hier vielseitiger: und im Gebrauch des Konjunktivs steht die den Indikativ bevorzugende Gruppe I vor II zurück.

So weit die Beweisgründe von Criado, die ihn zwei Verfasser annehmen lassen: den des Stils eines *diálogo rápido* (I) und einen zweiten eines *estilo más ceremonioso y retórico*, eines verfeinerten syntaktischen Systems. In einem Gesamtüberblick wertet Criado die gewonnenen Ergebnisse nach literarisch-historischen, ästhetischen und psychologischen Gesichtspunkten.

Eva SEIFERT

El infinitivo en «El Corbacho» del Arcipreste de Talavera, por JOAQUÍN GONZÁLEZ MUELA. Universidad de Granada, 1954. 132 pàgs. (CF, VIII.)

El llibre que ens proposem de comentar representa una notable contribució a la sintaxi històrica de la llengua castellana. Anteriorment fou presentat com a tesi doctoral.

L'obra consta de tres capítols: en el primer són estudiats els infinitius dependents en construccions perifràstiques; en el segon, els anomenats acusatiu, datiu i nominatiu amb infinitiu; en el tercer, l'infinitiu absolut o independent.

En parlar dels verbs dels quals depèn formalment l'infinitiu, González Muela podia haver-ne fet un estudi més sistemàtic, d'acord amb el concepte d'auxiliar i de les diferents maneres de relacionar-se amb els infinitius, ultra la presència de preposicions, etc. Hom hauria distingit, així, verbs del tipus *haber (de)*, totalment gramaticalitzats, amb pèrdua, per tant, de llur significació concreta originària, d'altres verbs com *ver, oír*, sense cap caràcter, evidentment, d'auxiliars. Verbs com *poder, deber*, etc., els anomenats auxiliars de mode, podrien ésser designats, més aviat, com a semiauxiliars, puix que conserven llur significació originària en ésser emprats amb l'infinitiu; d'altres, com *soler*, només poden ésser usats amb aquest darrer, etc.

Respecte al segon capítol, ens sembla poc encertat d'usar les denominacions indicades, referents als casos, puix que les llengües romàniques, llevat de la flexió pronominal, no ofereixen veritables distincions casuals, si bé compremem que les dites denominacions tenen una utilitat innegable quan comparem els fets lingüístics que elles representen amb els del llatí. L'anomenat *acusatiu amb infinitiu* constitueix una modalitat predicativa que no és posada prou en relleu per l'autor, comparable a la que obtenim, en circumstàncies semblants, amb participis, adjectius, gerundis, etc. Hom pot comparar, efectivament,

una expressió com «yo vi a su madre vender toquillas» amb «lo vi muy envejecido», etc. Respecte a l'anomenada perífrasi factitiva — *hacer*+infinitiu —, l'autor fa esment de l'encertat punt de vista de Beardsley, el qual parteix del fet fonamental de la presència d'un complement de persona. Aquest se'n mostra com a objecte directe, si l'infinitiu no té, per la seva banda, aquesta mena de complement; en cas contrari, el complement de persona és directe (*fizola quedar*, però *fizoles fazer cartas*). Es tracta, naturalment, d'un problema sintàctic d'interès actual.

El tercer capítol, dedicat, com dèiem, a l'estudi de l'infinitiu absolut, és el que ens sembla més ben orientat. L'exemple de la pàg. 112 — «los quales sy errar te vieren o en loco amor envuelto, te pueden dar consejo o dezirte que te guardes con amor e caridad, e tu con orgullosa respuesta decirles así...» (70¹⁰) — exigeix, evidentment, una el·lipse de *puedes*, que ens explica el *dezirles* del final, tot i que per a l'autor la dependència d'aquest darrer verb no és clara i directa. També és evident l'el·lipse d'un verb formalment principal en l'exemple citat de Keniston a la pàg. 114: «Acaeciò que un soldado de los atrevidos, llegó a tentar una muger si trahia dineros, y alguno de los Moriscos (...) a defenderla (GRA. 77¹⁸, en KENISTON, *Syntax*, § 857)». En un exemple com el següent, citat al primer paràgraf de la pàg. 114, no creiem que el fet d'ésser distint el subjecte, ni el punt i coma posat per l'editor, exclogués la possibilitat de pensar també en un verb principal: «Los vnos buscan fadas malas e gelosyas: los otros viejos reñir e raniar e porfiar, más suzios que la araña». (218²⁸).

El fonament predominantment emotiu de l'infinitiu exclamatiu sembla evident. Finalment, les consideracions entorn de l'anomenat infinitiu *descriptiu* ens semblen ben assenyades; amb tot, les diferències entre aquest tipus, en el sentit més estricte, i l'anomenat *narratiu*, semblen més afins que no ens diu l'autor.

El llibre acaba amb unes indicacions bibliogràfiques molt útils. La distribució de matèries en l'índex no ens sembla prou encertada: l'autor, en comptes de seguir el desenrotllament del text, estudia els diferents conceptes per ordre alfabètic. Un índex alfabètic general i complementari ens hauria semblat més útil al lector.

Donada la natura del tema estudiat, ens sembla una mica limitat l'estudi exclusiu d'una obra, encara que aquesta sigui tan representativa com *El Corbacho* de l'arxiprest de Talavera. Per altra banda, la influència llatina de moltes construccions amb l'infinitiu és tinguda en compte degudament.

Celebrem l'aparició d'aquest volum de la interessant col·lecció filològica que publica la Universitat de Granada, sota la direcció del Sr. Manuel Alvar.

Josep ROCA i PONS

FÉLIX MONJE: *Las frases pronominales de sentido impersonal en español*. Zaragoza, Institución Fernando el Católico (CSIC), 1954, 112 pàgs.

Saludem amb satisfacció la notable contribució del Sr. Monje a un dels aspectes més interessants de la sintaxi castellana i de la romànica en general. És més; el tema estudiat pel Sr. Monje és d'un interès lingüístic que ultra-